

Mottó: Szalonnasütés a Tiszaparton

Kucorgunk csillagok közé dugott fejjel,
túlcsordulunk, mint a zsír,
kitárulunk, mint a hagymahéjak.
A sercegő csöndben fejünkben szikrák motoznak,
s a fák koronáján vibrál óriás Önmagunk.

Lépjetek be mindnyájan ebbe a laboratóriumba és ragadjon el mindnyájatokat a kíváncsiság és a természet kérdései megértésének vágya. Kezdjétek a "fizika" tárgyaival, mozgásaival, alapjelenségeivel, folytassátok az elektronhég szintjén, mint "kémia" tudományával, majd alkalmazzátok mindezt – és ne csak ámuljatok – a molekulák csodálatosan bonyolult önszerveződésével működő "biológia" kérdésein – így álljon össze világképetek. Gondoljátok meg: a 20. század tudományának fejlődése ugyanis szinte elmosta a fizika és a kémia határát, a 21.-ik századétól azt várom, hogy elmosódik a határ az élettudományok felé is. Ennek alapján hiszem, hogy a 21. század biológiája jobban fog hasonlítani a 20. fizikájára, kémiájára, informatikájára, mint a 20. biológiájára – ami persze hihetetlenül fontos anyaggyűjtő tevékenység volt. És mindennek a szintézise küszöbön áll, talán el is kezdődött... Ezért kell mélyen értenetek az alapokat: a fizikát, a kémiát, és anyanyelvi szinten az informatika eszköztárát.

Ha továbbgondoljuk mindezt az emberiség szemével, el kell jutnunk oda, hogy mára minden tudománynak egyetlen fő célja lehet: keresni és felfedezni annak a módozatait, hogy élhet-e és ha igen, miként 7-10 milliárd ember a Földön – egymással és a tigrisekkel is békében? Ennek a magasztos célnak kell a mai fiatalok érdeklődését a természettudományok felé hajtania – azok érdeklődését is, akik majd más tudományok vagy egészen más tevékenység mellett kötnek ki. Mert az anyagi világot a kutatóknak ki kell találnia és – Kármán Tódor gondolatával – a mérnöknek meg kell csinálnia... A Ti leendő szerepetekkel kialakuló világ szépségét a humanioráknak – részben ez is a Ti dolgotok –, az elviselhetőségét a közerkölcs átható meglétének és – akinek megadatik – a hit világképének kell biztosítania.

A munka egy ilyen laboratóriumban minden bizonnyal hozzájárul ahhoz, hogy segítsen benneteket a választásban – hiszen minden fiatalnak a korai tizenéves életkorában alakul ki az érdeklődésének fő iránya – hiszem: attól függően, miből van jó tanára... Nos, itt a jó tanáraitoknak megvannak az eszközeik a magukkal ragadásra...

Sokat gondolkodtam azon, hogy illik-e saját verset mottóul választanom – még ha ilyen patrióta hitvallás jellegű is a vers. De megtettem, mert szülővárosunk mindig is híres volt arról, hogy értelmiségétől, diákjaitól, polgáraitól elvárja "a kettős műveltséget". Szerencsés kis- és gyermekkoromban megadatott – kísérletes játékaim, majd kitűnő tanárain révén –, hogy feltámadjon a nem lankadó kíváncsiság bennem. Megadatott az idegen nyelvek korai tudása is, de ez nem gyengítette az anyanyelv szerető ismeretét, ami meghatározó – hiszem – egy-egy tudományos témához való közelítésben is.

Tanártársaim, tanítványaik, vegyétek birtokba ezt a laboratóriumot! Fiatalok, okuljatok, gondolkodjatok, ügyesedjétek, hogy teljes emberré válva – bárhová is álltok, vagy állít a sors –, az élő itteni gyökereitek segítsék majdani sikereiteket!...

Gyulai József